

Fotoğraflar ne işe yarar? Duvara asınca ne olur mesela? *Hatırlamak* anlamına mı gelir, hatırlamamak anlamına mı? Hatırlamak için bir fotoğrafa ihtiyaç varsa, bu fotoğrafsız hatırlayamadığını mı gösterir?

İnsan nesneleri –ve büyük ölçüde insanları– kendine yaşattığı duygular için biriktirir. Fotoğraflar da bu işe yarar, duvara asılmış geyik kafası veya ayı postu da. İnsan *duygular* için can verir ve böyle tuhaf davranışlar gösterir: Bir canlıyı öldürüp, içine doldurup, duvara asmak veya bir cihazın ekranındaki fotoğrafa *gerçek muamelesi yapmak*.

Tarihi kişiliklerin çoğunun fotoğrafı yoktu. O sebeple *ölümsüzleşmek* için resim veya büstlerini yaptırmışlar. Ölümsüzleşmek o zamanlar herkese nasip değilmiş, şimdi hepimiz *ölümsüz* olabiliyoruz. Yaşarken de, yüzümüz gözümüz biliniyor, devletler ve şirketler için de büyük nimet tabii. Bütün mensuplarını ayrı ayrı fotoğraflarıyla tanıyabilmek bu çağın getirdiği *nimet* ve aynı zamanda, insanın neden artık *insan* olmadığını, bir *fotoğraf koleksiyonu* olduğunu anlatan bir örnek.

İnsan artık nefes alarak değil, fotoğraflarıyla, onların yayılmasıyla, beğenilmesiyle, paylaşılmasıyla *yaşıyor*. Birinin yaşadığını nasıl anlıyoruz? Fotoğraflarına bakıyoruz. Sentetik fotoğraflarımı üreten bir program yapsam, yaşayan insanların değişik durumlardaki fotoğraflarını alıp benim yüzümü üstüne işlese, öldükten sonra da *yaşamaya* devam edebilirim.

İlk icad edildiğinde ölüleri hatırlamak için ve *hızlı portre* için bir araçmış. Artık fotoğraf insandan daha gerçek. Fotoğraf kadar varız ve öldüğümüzde değil fotoğraflarımız tüm telefonlardan silindiğinde yok olacağız.